

HANDREIKING OMGAAN MET PRIVACY BIJ SAMENWERKING ONDERWIJS-GEMEENTE- JEUGDHULP

Voor ouders/jongeren

Harry Nijkamp

INLEIDING

Sommige kinderen en jongeren hebben, naast ondersteuning op school, ook behandeling of begeleiding nodig omdat zij persoonlijke problemen hebben of te maken hebben met problemen in de thuissituatie, waardoor zij op school minder goed functioneren.

De school kan in zulke situaties samenwerking zoeken met professionals buiten de school, bijvoorbeeld de leerplichtambtenaar van de gemeente als het gaat om veel of langdurig verzuim, of een jeugdhulpverlener als het gaat om persoonlijke problemen. Aangezien de gemeente daarvoor de opdrachtgever is, moet er dan ook met gemeente contact worden gezocht. Veel scholen hebben een vast team met verschillende professionals ('multidisciplinair team') die samen kijken hoe ze deze leerlingen het beste kunnen helpen.

Als er zo'n multidisciplinair overleg wordt georganiseerd voor uw kind, dan wilt u natuurlijk weten wat uw rechten zijn wat betreft de privacy van uw kind. Ook wilt u zelf bij dat overleg betrokken zijn. Want omdat u uw kind het beste kent, is uw inbreng nodig om tot een plan te komen dat uw kind verder helpt. Daarom spelen ouders en kinderen zelf een belangrijke rol bij het bedenken van een oplossing: er wordt altijd *mét*, en niet over u en uw kind gesproken.

In deze handreiking leest u welke privacyregels er zijn en waar de school, de gemeente en jeugdhulp zich aan moeten houden.

Privacy convenant

Deze handreiking is een uitwerking van het landelijke model *privacy-convenant Samenwerking Onderwijs-Gemeenten-Jeugdhulp*. Het is niet wettelijk verplicht, maar als scholen, gemeenten en jeugdhulpinstellingen zo'n convenant afsluiten, dan is duidelijk hoe zij in de samenwerking omgaan met de privacy van jongeren en hun ouders. Daarom wordt dit door alle landelijke organisaties gestimuleerd.

TIP

Vraag bij uw school of jeugdhulpverlener na of zij dit convenant kennen en gebruiken.

Het convenant kunt u vinden op: steunpuntpassendonderwijs-povo.nl/update-model-privacy-convenant-samenwerking-onderwijs-gemeenten-jeugdhulp/

Casusoverleg

Het multidisciplinaire overleg waar persoonsgegevens worden uitgewisseld wordt in het convenant een 'casusoverleg' genoemd, maar het kan in uw regio ook een andere naam hebben. Het gaat om een overleg waarin professionals van verschillende partijen (school, jeugdhulp, gemeente) praten over een kind/jongere, bijvoorbeeld omdat hij of zij thuis zit of teveel verzuimt.

Het is een belangrijk uitgangspunt dat ouders en kinderen (vanaf 12 jaar) in het casusoverleg als volwaardige gesprekspartner meepraten. U krijgt daarom een uitnodiging voor dit overleg. Als uw kind ouder is dan 12 jaar, wordt hij of zij ook uitgenodigd om deel te nemen aan het overleg. Ook wordt u van tevoren geïnformeerd over het doel van het overleg.

Een belangrijk punt is hoe er in het casusoverleg wordt omgegaan met de persoonsgegevens die worden uitgewisseld. U moet weten waar u terecht kunt als u het dossier van uw kind wilt inzien. Meestal worden de meeste gegevens opgenomen in het leerlingdossier van de school, maar dat geldt alleen voor de gegevens, die de school nodig heeft om de eigen begeleiding goed vorm te geven. Dit geldt ook voor de jeugdhulpverlener en de gemeente (bijvoorbeeld leerplicht). Elke partij (gemeente/leerplicht, schoolbestuur, samenwerkingsverband, jeugdhulpaanbieder) is verantwoordelijk voor het eigen dossier en voor de privacyregels die daarbij horen.

De uitwisseling van gegevens in het casusoverleg moet op een veilige manier gebeuren. Het gaat immers om gevoelige gegevens, bijvoorbeeld gezondheidsgegevens, waarvoor extra eisen gelden. Daarom worden persoonsgegevens niet via de gewone mail uitgewisseld, maar bijvoorbeeld via een beveiligd internetportaal of via een meertraps authenticatie. Dat laatste wil zeggen dat je meerdere apparaten (bijvoorbeeld een telefoon en een laptop) nodig hebt om toegang te krijgen tot de persoonsgegevens.

Geheimhoudingsplicht

Voor het uitwisselen van gezondheidsgegevens geldt de geheimhoudingsplicht. Dat betekent dat professionals de persoonsgegevens van uw kind niet mogen delen met anderen. Dat mag alleen als u daarvoor toestemming geeft. Daarom

moet, voor het casusoverleg, aan u worden gevraagd of u de betreffende professional(s) toestemming geeft om de geheimhoudingsplicht te doorbreken. Alleen dan mogen zij elkaar iets vertellen over (de begeleiding van) uw kind. In het convenant is hiervoor een toestemmingsformulier opgenomen dat u kunt ondertekenen. U kunt daarop aangeven aan wie u toestemming geeft en voor welk doel. De professional bewaart dit formulier in het cliëntdossier van de eigen organisatie.

TIPS

- Bespreek van tevoren met de jeugdhulpverlener welke informatie in het casusoverleg wordt gedeeld met de andere partij(en).
- U bepaalt zelf welke gegevens wel of niet morgen worden gedeeld; leg dat vast in het toestemmingsformulier.

Inrichting casusoverleg

Het is belangrijk dat partijen aan het begin van het casusoverleg met elkaar en met de ouders afspraken maken over in elk geval:

- Wie zitten er aan tafel en waarom?
- Wat is het doel van het overleg?
- Wie is procesregisseur?
- Hoe worden de ouders/jongere uitgenodigd en betrokken bij het overleg?
- Hoe worden persoonsgegevens op een veilige manier uitgewisseld?
- Welke fasen heeft het casusoverleg? (intake, plan opstellen, de uitvoering van het plan, de evaluatie van het plan).

Tips

- Vraag aandacht voor de bovenstaande punten en vraag of de afspraken over de inrichting van het casusoverleg schriftelijk kunnen worden vastgelegd.
- Let erop dat professionals in het overleg alleen persoonsgegevens uitwisselen die de andere partij echt nodig heeft om uw kind goed te begeleiden. Maak onderscheid tussen 'nice to know' en 'need to know'. Vraag bij twijfel door waarom de andere partij die informatie nodig heeft.
- Gebruik als het kan alleen informatie die relevant is voor de ondersteuning van uw kind. Informatie over oorzaken of de achterliggende problematiek van uw kind kan buiten het overleg blijven. Wel kunt u de school handelingsgerichte adviezen geven die u hebt gekregen op basis van onderzoek bij uw kind.

Leeftijd en hoorrecht

Kinderen en jongeren (alle leeftijden) hebben 'hoorrecht'. Dat betekent dat er geluisterd moet worden naar hun eigen mening over wat zij nodig hebben voor hun ontwikkeling. Als uw kind ouder is dan 12 jaar, wordt hij/zij ook uitgenodigd voor het casusoverleg en kan hij/zij dat daar zelf vertellen. De mening van jongere kinderen wordt in het casusoverleg vertolkt door bijvoorbeeld een jeugdhulpverlener, zorgcoördinator of intern begeleider van de school.

Een plan van aanpak kan in het casusoverleg alleen worden vastgesteld als u daar als ouders mee instemt. Gaandeweg, tijdens de uitvoering van het plan, kan het nodig zijn om het plan bij te stellen. Ook daar is uw instemming voor nodig.

COLOFON

Auteur: Harry Nijkamp, in afstemming met NVO, NJi en Ouders & Onderwijs
Vormgeving: BUREAUBAS
Fotograaf: Ewouter.com

Juni 2022

STEUNPUNT PASSEND ONDERWIJS

Het Steunpunt Passend Onderwijs ondersteunt scholen, schoolbesturen en samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs bij de vormgeving van passend onderwijs.

Meer informatie? Kijk op www.steunpuntpassendonderwijs-povo.nl

Steunpunt
Passend Onderwijs

Een initiatief van de PO-Raad en de VO-raad